

Конституционният съд [отмени приетите от Народното събрание промени](#) в Закона за дипломатическата служба, ограничаващи правото на сътрудници на бившата ДС да заемат ръководни постове. Трима от конституционните съдии – **Благовест Пунев, Владислав Славов и Румен Ненков** обаче оповестиха особено мнение по казуса.

Тяхното становище засяга фундаменталните принципи на правото, а задълбоченото разглеждане на законодателната рамка, свързана с разкриването на сътрудниците на Държавна сигурност и тоталитарната държава, надхвърля и допълва досегашните юридически обосновки за ролята, мястото и в крайна сметка оценката на обществото и отношението му към на репресивния апарат на БКП.

„Проява на примитивен позитивизъм е поддържаното в решението□ (на на останалите шест конституционни съдии, б.а.) разбиране, че служителите и сътрудниците на репресивните служби са упражнявали правно регламентирана дейност, макар и в условията на тоталитарен режим, което обосновава приложената към тях рестрикция като дискриминационна и противоречаща на принципа на правовата държава. Такова разбиране за правото като неутрално по отношение на общовалидните човешки ценности обезценява неговата морална стойност и извежда легитимността му само от това, че е установено от държавата, независимо от това че тя е тоталитарна по същността си и е nihilистична към човешките права”, е само един от аргументите, които тримата конституционни съдии посочват в своето становище.

Сайтът [Държавна сигурност.com](#) публикува **пълния текст на особеното им мнение**. Решението на Конституционния съд може да [намерите тук](#)

Особено мнение

на съдиите **Владислав Славов, Благовест Пунев и Румен Ненков** по к.д. № 8/2011 г.

Изразяваме несъгласие с решението на мнозинството конституционни съдии за установяване на противоконституционност и несъответствие с международните договори, по които България е страна, на разпоредбите на чл. 27, ал. 4 от Закона за дипломатическата служба (ЗДС), създадена с § 19, т. 2 от Закона за изменение и допълнение на Закона за дипломатическата служба, обн., ДВ, бр. 69 от 2011 г. (ЗИДЗДС), чл. 31, ал. 3, създадена с § 22 от ЗИДЗДС, чл. 33, ал. 2, изменена с § 24 от ЗИДЗДС и § 52 от ЗИДЗДС по следните съображения:

1. Оспорените текстове въвеждат забрана за назначаване и преустановяване на заемането на публични ръководни длъжности в дипломатическата служба като посланици, генерални консули, заместник-ръководители на дипломатически мисии, както и ръководни длъжности в Министерството на външните работи (МВНР) по отношение на лицата, за които има данни за принадлежност към службите на Държавна сигурност (ДС) и Разузнавателните служби на Българската народна армия (РСБНА). В постановеното решение противоконституционността на посочените разпоредби се аргументира с противоречието им с принципите на правовата държава – чл. 4, ал. 1 от Конституцията и равенството на гражданите пред закона – чл. 6, ал. 2 от Конституцията, тъй като с оглед на лустрационния им характер представляват дискриминация, въведена със закон.

Според мнозинството съдии този техен характер се определя от обстоятелството, че забраняват заемането на определени държавни длъжности (в случая в системата на МВНР) на определена категория лица, заемали определено обществено положение в миналото, като така по недопустим начин се въвежда колективна отговорност за цялата категория лица, без да се преценява конкретната дейност на всяко от тях, което накърнява достойнството и правата на личността.

Оспорените лустрационни разпоредби имат своето юридическо основание в Закона за достъп и разкриване на документите и за обявяване на принадлежност на български граждани към Държавна сигурност и разузнавателните служби на Българската народна армия от 2006 г. (ЗДРДОПБГДСРСБНА), който се прилага и по отношение на дипломатите на ръководни длъжности, чиято принадлежност към репресивните структури на тоталитарния режим подлежи на обявяване – чл. 3, ал. 1, т. 23 от закона. Този закон е действащ и не е обявен за противоконституционен.

Осветляването на щатните и нещатни сътрудници на тези структури отговаря на критериите за създаване на лустрационни закони, тъй като се касае не до произволна, а до правно регламентирана процедура за проверка за сътрудничество и принадлежност на лица към бившите секретни служби – определен е кръгът на заеманите от тези лица публични длъжности (в случая от системата на МВНР), установено е в какво се изразява като длъжностна характеристика това сътрудничество, предвижда се независима комисия като специализиран орган, който да обяви принадлежността към секретните служби, както и съдебен контрол върху нейните действия.

По този начин от една страна се гарантира правото на защита на заинтересования гражданин и истинността на документите за принадлежност, а от друга, се предотвратява възможността лицата, заемащи значими публични длъжности да бъдат поставяни в зависимост чрез неправомерно и избирателно използване на тази информация от страна на лицата, които имат достъп до нея.

Посоченият закон не е приет само с оглед осигуряване на достъп на обществото до данни за миналото на лицата, които заемат публични длъжности, но и с оглед на това да се направи информирана преценка за допустимостта да продължат да заемат или да бъдат назначавани на такива длъжности. Това се отнася в най-голяма степен за длъжности в държавния апарат, които не са изборни, поради което за тях не може да се поставя въпросът за зачитане на народния суверенитет, който по принцип не може да се поставя под предварителни ограничения извън информираността на избирация за миналото на избирания.

Написано от Христо Христов
Четвъртък, 24 Ноември 2011 08:27
